

Hugo Alberto Goldsman – נהרג בסוף 1976 בגיל 30.

תאריך לידה: 31.8.1946
שם האב: חקובו גולדסמן.
שם האם: קלרה רזניק גולדסמן.

אזרחות בעת המעצר:

ארגנטינית

תיאור המקרה (מתוך עדות בירושלים של האח חיים גולדסמן, עדות בבואנוס איירס של האח רוברטו גולדסמן, והשלמות מתוך מסמכים נלווים):

בצעירותו הוגו גולדסמן היה פעיל במועדון היהודי "הכוח", ובקהילה היהודית הקטנה בעיר סן מרטין בפרברי בואנוס איירס. כשהיה תלמיד תיכון גרשו אותו מבית הספר, כי היה מעורב במהומות סביב חוק החינוך החופשי או החילוני (Laica o Libre). מאוחר יותר, נכנס למפלגה הקומוניסטית הארגנטינית, היה שנה בברית המועצות. חזר לארגנטינה, למד רפואה, והיה חבר בהנהלת הפדרציה של הסטודנטים בארגנטינה, והחל להיות פעיל במפלגה הקומוניסטית המהפכנית Partido Comunista Revolucionario. הוא היה מזכיר באגודת הסטודנטים בפקולטה לפילוסופיה וספרות (מדעי הרוח). היה שנתיים במעצר בבתי הסוהר בקאסרוס (Caseros) ובוויזיה דווטו (Villa Devoto). משם, בשל התנהגות טובה, העבירו אותו לכלא קטן ליד שדה התעופה ב-Ezeiza. זה קרה בין השנים 1968 ו-1970.

כאשר Hugo השתחרר אביו ביקש ממנו לעזוב את ארגנטינה. הוא סרב להגר אך הבטיח לא לעסוק יותר בפוליטיקה. חזר הביתה לתקופה קצרה אך המשיך לעסוק בפוליטיקה.

בפעם השנייה הדבר החל כך: שני אנשים לבושים בגדים אזרחיים באו לקליניקה של אביו. הם אמרו לו שהם מחפשים את הוגו. המצב בארגנטינה החל להידרדר. הוגו המשיך בפעילות הפוליטית.

זמן מסוים לאחר שיצא מבית הסוהר התחיל להיות פעיל בתנועת המונטונרוס יחד עם בת זוגו Marta Mastrogiasomo (מרטה מסטרואג'קומו). הוגו הפסיק לגור בבית, אך מדי יום ביומו היה יוצר קשר טלפוני עם אחיו. באותו רגע הוגו המליץ למשפחתו לעזוב את המדינה בגלל הסכנה.

ב-4 בדצמבר 1976 הגיעו שני אנשים אל המרפאה של האח הבכור, היחיד שנותר בארגנטינה, ואמרו לו שגופתו של הוגו מוטלת בתעלה בקרבת מקום. בידיהם היתה תעודת הזהות של הוגו. האח פחד מאוד, והאנשים רמזו לו שאם ישלם סכום כסף מסוים יגידו לו היכן מוטלת גופתו. זה בלבד אותו, הוא לא ידע אם להאמין או לא ולא בדק אם המידע נכון. הוא פחד שאולי זו מלכודת. הוא לא פנה לשום מקום משום שפחד. לאחר זמן הוא ניגש יחד עם עורך דין לאזור שנאמר לו, אך לא מצא שום דבר. באותו יום הודיע האב של מרטה מסטרואג'קומו אל האב של הוגו שהיה בישראל שאין עוד ידיעות ממנו.

מקום הקבורה:

בעקבות פנייה של הוועדה אל הצוות הארגנטיני של אנתרופולוגיה משפטית EAAF התגלה מקום קבורתה של הגופה של הוגו גולדסמן.

כנראה זה מידע שקיבלה גרסיאלה מסטרואג'קומו מהחברים של הוגו במחתרת: בתנאים ונסיבות שלא ברורים לגמרי הוגו נפצע בבטן מכדור. כנראה דימם למוות. כנראה האנשים שפנו לאבל היו חברים שלו ולא ידעו מה לעשות עם הגופה.

הגופה נמצאה ב-16 בדצמבר 1976 ברח' Cosquín ו José María Paz ב-Ituzaingó. תחילה נקברה הגופה בעילום שם בבית העלמין ב-Morón. לאחר הזיהוי הוודאי של המשטרה הפדרלית הונפקה תעודת פטירה חדשה שמציינת את מקום הקבורה המדויק. כל הנתונים בתעודה מצורפת מאת הצוות האנתרופולוגי.

עדות שנמסרה על ידי חיים אוסקר גולדסמן בשימוע בירושלים ביום 16.4.01.

חיים אוסקר גולדסמן: אני אחיו של Hugo Alberto Goldsman והגו אלברטו גולדסמן. אשתו גם נעלמה. שמה Marta Mastrogiacono מרתה מסתרוגיאקומו. סיפורי קצת שונה. אחי היה שמאלני חזק. למד לימודי רוח בשנות ה-70. אני לא זוכר מי היה בשלטון. ככל הנראה לופז רגה ואשתו השנייה של פרוץ היו בשלטון. אחי למד על כל האנשים הגדולים של העולם. אני בן 47, זאת אומרת בשנות ה-70 הייתי צעיר מאד. זכור לי שהייתה הפגנה. שוטרים על אזרחי היו בכיתות. אחי לא ידע לשתוק, היה פטריות ויום אחד ערך הפגנה דבר שלא מצא חן בעיני בשלטון. בהפגנה אחי נפגע פיזית ראינו תמונה בעיתון וכן בכלא ב-Caseros וב-Devoto. בשל התנהגות טובה שלחו אותו לכלא קטן ליד שדה התעופה ב-Ezeiza. בין השנים 68 – 70 זו התקופה שבה מדובר. אבי היה פרופ' בכיר לרפואת שיניים באוניברסיטה. היה מלמד בהתנדבות תלמידים. כאשר אחי השתחרר אבי ביקש ממנו לעזוב את ארגוניו. אחי לא רצה לעזוב אך הבטיח לא לעסוק יותר בפוליטיקה. חזר הביתה לתקופה קצרה אך המשיך לעסוק בפוליטיקה. הדבר החל בזוג אזרחים אשר באו לקליניקה של אבי הם היו לבושים אזרחי. הם אמרו לאבי שהם מחפשים אחר אחי.

קהאן: כאשר הם באו לחפש אחריו בפעם הראשונה היית ילד קטן גולדסמן: הייתי ילד קטן, ובגיל 17 שילמנו כסף לדרכונים ולויזות ועליתי לארץ כאשר בגיל זה חתכתי כל קשר עם משפחתי. הגעתי לנגב. זו הפעם השנייה שאני מדבר על הנושא. פעם ראשונה הייתה לפני שבועיים כאשר עיתונאי בא לשאול על הנושא. כאשר הגעתי לארץ הייתי בקיבוץ משאבי שדה. לפני 30 שנה הקיבוץ היה מדבר. במשך חצי שנה לא דיברתי עם אף אחד. מעטים מאד דיברו שם ספרדית. לא הצלחתי להסתדר וביקשתי מהורי שישלמו לי כרטיס לחזור לארגוניו.

קהאן: ההפגנה הייתה לפני שעלית לארץ?

גולדסמן: כן בימי ראשון היינו הולכים לבקר את אחי בבית כלא. היינו עוברים השפלות מדי יום ראשון כאשר היינו מבקרים את אחי. חזרתי לארגוניו. המצב היה מאד חמור משום שאחי היה שמאלני מאד חזק. אמר את כל מה שהיה בדעתו. הדבר הפריע לא רק להוריי אלא גם לאחי (רופא השיניים). בשנת 1984 חזרתי לארץ עם נפש שלמה. ידענו מה מתרחש בלילה. כל לילה היה עוצר ברחובות. הרי ילד מתחת לגיל 18 אסור היה לו לצאת לאחר השעה 22:00. היה קוד לבוש והדבר מראה שדברים היו מתרחשים. אחי למד ורצה ללמוד במדינה מתוקנת.

קהאן: מה עם אביך?

גולדסמן: יצאתי חודש לפני הגיוס. לא יודע כיצד הצלחתי לצאת. אחי הבכור הרופא שיניים נסע לספרד למשך מס' חודשים. אחי השלישי נשוי ואב לילד יצא להסתובב בעולם בשנת 74. את אחי והגו לא מצאנו, הפסיק לישון בבית, אך מדי יום ביומו היה יוצר קשר טלפוני. הכל ידוע לי מסיפורים. ניסיתי לשחזר את המתרחש. אחי חזר לארגוניו, הורי עלו לארץ. משנת 83-74 לא יכולתי לחזור לארגוניו וכמו כן נחשבת לעריק.

קהאן: תשלים את הסיפור על אחיך.

גולדסמן: ב-4 לדצמבר 76 הגיעו שני אנשים אל אחי הבכור (רופא השיניים) ואמרו לו שאחיו שוכב מת בוואדי. אחי לא הלך לבדוק משום שפחד שאולי רוצים גם אותו. אחי לא פנה לשום מקום משום שפחד. הורי היו בארץ. באותו היום אביה של מרתה התקשר לחאבייר (אביה של מרתה) ומסר שאין הם מוציאים הבן. הוריה של מרתה לא פחדו והם הלכו לכיכר מאי. שני ההורים שלי נפטרו. אבי הצליח למכור את הרכוש בארגוניו. אימי חזרה לארגוניו להיות עם האחים שלי. זו השואה הקטנה שלי.

קהאן: שני האחים נשארו בארגוניו. מי בא וסיפר לאח הרופא שיניים על האח המת? היו ניסיונות מצד הורי אשת אחיך לאתר אותו? האם ההורים שלה נפטרו?

גולדסמן: הוריה נפטרו ולא נעשו ניסיונות לאתר את אחי אך מי שעזר הם פציניטים ועמיתים של אבי. קניתי ספרים על סיפורי נעדרים ובהם ישנם 3 ספרים שבהם מופיע הסיפור של אחי ושל אשתו. אני מודה לכם על היוזמה ועל הרצון הטוב. אך הם נהרגו.

אביבי: ברגע שהאנשים באו ואמרו שמצאו את הגופה האם הלכתם לבדוק את הגופה? גולדסמן: לא משום שאחי פחד.

אביבי: האם ידועה לך הכתובת המדויקת היכן הייתה הגופה?

קהאן: האם נוכל לקבל את כתובתו של אחיך הנמצא בארגנטינה?
גולדסמן: כן

קאופמן: ציינת סכום כסף עתק. באיזו תקופה מדובר?
גולדסמן: אבי נתן המון כסף לאנשי צבא אשר הבטיחו לעזור אך הכל הלך ברוח. באחת מנסיעותי
לארגנטינה אני יזמתי ומעלה את האירוע. אחי מעדיף לא לגעת בנושא.

קאופמן: אם מדובר באנשי צבא שכיום הם נמצאים בפנסיה, חשוב לדעת את שמם, ויכול להיות
שאותם אנשי צבא ניסו להרוויח על אביך כסף.

פרסמן: דיברת על אביך.

גולדסמן: אני זוכר שהיו כמה רופאי שיניים תחת פיקודו של אבי. אנשים נכנסו לקליניקה של אבי
ובנוכחות הפציינטים אמרו לו שהם מחפשים אחר אחי. אנחנו התחלנו להתפזר בשל הפחד. אחי
היה מתקשר מדי יום להשמיע את עצמו.

זדוף: האם אחיך יסכים להתראיין?
גולדסמן: כן

זדוף: היו גופות שנמצאו ולא זוהו, האם תוכל לעשות פעולת זיהוי ע"י בדיקת הדנ"א.
גולדסמן: כן בודאי שיהיה מקום שאפשר לבכות עליו.

**עדות שנמסרה בבואנוס איירס על ידי רוברטו גולדסמן ROBERTO GOLDSMAN – ביום
6.9.01, בדלתיים סגורות**

שמי רוברטו גולדסמן, ויש לי 3 שנים הפרש בגיל עם הוגו אחי. הוגו היה פעיל [במועדון] "הכוח" בקהילה כשהיה צעיר, ובקהילה הקטנה היהודית בעיר סן מרטין. אחי נכנס למפלגה הקומוניסטית הארגנטינאית, היה שנה בברית המועצות. חזר לארגנטינה, למד רפואה, והיה חבר בהנהלת הפדרציה של הסטודנטים בארגנטינה, והחל להיות פעיל במפלגה הקומוניסטית המהפכנית. הוא היה מזכיר באיגוד הסטודנטים בפקולטה לפילוסופיה וספרות. היה שנתיים במעצר בבית הסוהר בויז'יה דה בוטו, לפני כן כשהיה תלמיד תיכון גרשו אותו מבית הספר, כשהיו מלחמות בגלל חינוך דתי או חינוך חילוני.

אחרי השנתיים במעצר חי בזוג עם הגברת מרטה מסטרוז'יקומו. כשיצא מבית הסוהר התחיל להיות פעיל בתנועת המונטונרוס יחד עם מרטה מסטרוז'יקומו. בשנת 1976 חטפו את מרטה, אביה של מרטה היה נוכח באסיפה בה חטפו את הנזירות הצרפתיות. חטפו את האבא שלה והודות לזה שהיה בידו הכסף להודעה לעיתונות, עם הכסף הוא ערך משא ומתן במכונית ושיחררו אותו לאחר כמה בלוקים.

הוגו אמר לי ולהוריי שנעזוב את המדינה. אני נסעתי לישראל, והוריי גם כן. אבי ואמי התגוררו בתל אביב במשך עשר שנים בערך. אז נשאר בארגנטינה רק אח אחד ששמו אבל גולדסמן ושגם הוא רוצה לבוא (מסר מספר טלפון – 8140068, 7527278).

בדצמבר 1976 הלכו לבקר את אחי אבל, שני אנשים שאמרו לו שהוא צריך לאסוף את הוגו המת מאיזו פרובינציה של בואנוס איירס. אבל פחד מאוד, ורמזו לו על סכום כסף מסוים על מנת להגיד לו את המקום המדויק, וזה בלבב אותו, הוא לא ידע אם להאמין או לא. העניינים נשארו כך, ואבל פנה ביחד עם עורך דין לאזור שנאמר לו, כנראה אזור מורנו בבואנוס איירס, אך לא מצא שום דבר. האזור היה גדול והוא לא ידע היכן לחפש.

במשך כל השנים שלאחר המפגש עם האנשים האלה שלא ברור מי הם היו, האם חברים או שמא הרוצחים של אחי, ומוזר שהיתה בידיהם תעודת הזהות של אחי. נתקפנו בפחד משפחתי ואף פעם לא הגשנו תלונה בגלל פחד. גם גיסתי, אחותה של מרטה מסטרוז'יקומו, שהיתה האחרונה שראתה את הוגו, גם היא רוצה לבוא להעיד (מסר טלפון של גרסיאלה). נפגשה עם איזה מכר של אחי שיכול לתת מידע נוסף. הם היו חברים של אחי בפקולטה לפילוסופיה וספרות, מורים חשובים ביותר בארגנטינה כיום, כמו מריו תואר, אוסקר לנדי, איסידורו צ'רסקי, חורחה גולדברג, היו חברים הקרובים של אחי בתקופת החיים החופשיים.

מאז שהוקמה הוועדה הישראלית קיבלתי אומץ יחד עם אחי בישראל להגיש את התלונה, עם המטרה היחידה שלאחר 30 שנות התלבטות ומלחמה, למען אידיאלים של צדק, אחי יופיע ומטרתי למצוא את גופתו של אחי. על מנת להביא אותה לקבר ישראל. לפני זמן קצר הגשתי תלונה בפני הוועדה של העיר בואנוס איירס, שעכשיו עושה את האנדרטה בחוף, זאת ועדה שמאחדת את כל הארגונים למען זכויות אדם. שם מסרתי אותם הנתונים. כאשר אחי אבל טלפן אלי לישראל בדצמבר או ינואר 77 וסיפר לי מה שקרה, חזרתי לארגנטינה עם אשתי ובני הקטן. אבי נפטר בתל אביב והוא קבור שם. אחר כך אמי חזרה לארגנטינה ונפטרה בארגנטינה.

אביבי: כתוצאה מהעדות ששמענו בארץ ושהיא זהה לשלך, היה לנו קשה להניח שאם היתה גופה באיזור גם בתקופה של משטר צבאי, ויש אפילו תאריך מתי היא היתה, לא יהיה איזה רישום שיקרב אותנו לאמת. ביקשנו מחבר הוועדה ד"ר זדוף וגם על פי עצות שקיבל ממוסד המשפטים, וגם משום שהוא דובר ספרדית הטוב מכולנו, לנסות לבדוק אם יש עקבות או רישום שיכול לקרב אותנו לאמת. ישנם נתונים מסויימים שאני מעדיף שד"ר זדוף שטיפל בעניין יסביר לך בספרדית, ואנחנו נתרגם לנו לעברית, משום שכפי שתבין מיד הנתונים שיש בידינו מאוד חשובים.

ד"ר זדוף: רוברטו, עם המידע שקיבלנו מחיימה פנינו למוסדות פה בארגנטינה, וכשקבענו את הראיון אתך היום עוד לא היה בידינו המידע שיש בידינו כרגע. אתמול היינו במוסד של אנתרופולוגיה משטרית ונאמר לנו שמצאו את גופת אחיך, לפנינו המסמך שהוציאו מהמחשב, והסיפור הוא כזה, כנראה זה מידע שקיבלה גרסיאלה מהחברים של הוגו במחתרת, בתנאים ונסיבות שלא ברורים לגמרי הוגו נפצע בבטן מכדור. כנראה דימם למוות. כנראה האנשים שפנו לאבל היו חברים שלו. וכנראה שלא ידעו מה לעשות עם הגופה. לפי מה שסיפרת כנראה שגם רצו

להוציא ממנו כסף. במסמך יש שני דברים שמוכיחים את הזהות: א – המשטרה לקחה תביעת אצבעות,

ב16 בדצמבר 1976 ברחוב קוסקין וחוסה מריה פאס ב-Ituzaingó נמצאה הגופה. הגופה נקברה תחת שם "אלמוני" בבית עלמין ב-Morón. תביעת האצבעות נשלחה למשטרה הפדרלית והיא זיהתה את הגופה ונתנה תביעות אצבעות ונתנה תעודת פטירה חדשה שנמצאת אצלנו, וזה מאשר את הנתונים האחרים. כל המידע הזה אותר על ידי האנתרופולוגים של המשטרה על ידי מיקרו פילם. הבעיה שלנו היא שלא ברור איפה הגופה האם בבית עלמין במורון כי לפעמים מזיזים שם קברים, ולא ברור האם הסימון אכן נכון. התעודה של הצוות אומרים שלא יכולים להיות אופטימיים לגבי הישארות הגופה במקום המקורי שנקברה בו. מה שכן ניתן לעשות זה להגיש בקשה בפני בית המשפט הפדרלי על מנת לרשום את הכול באופן רשמי, ואם אפשר לנסות לקבל את הגופה. זה יתן את האישור המשפטי הנחוץ על מנת להוציא את הגופה. על המשפחה להגיש את התלונה.

אביבי: בגלל שלא היתה תלונה רשמית יכול להיות שלא המשיכו לטפל ולבדוק. פשוט לא בדקו כי לא היתה תלונה. מבקש מרוברטו שיספר לאחיו חיימה. זדוף: חיימה היה מאוד נרגש לדבר על הנושא, זו היתה הפעם הראשונה שדיבר על הנושא והעדות ריגשה אותנו. לכן כדאי שאתה תספר לו. אביבי: רואים את ההתרגשות שלך ומקווים שהצלחנו לעזור מעט. רוברטו: כן זה אכן מביא שלום לנשמה, ומרגיש שהקהילה היהודית היתה היחידה שעזרה לי. היחידה שנתנה בי אמון, מתכוון לוועדה ולמדינת ישראל, ואם זה לא היה קיים לא היה משיג את מה שרצה. אביבי: לא סיימנו עבודתנו, וכל עזרה שתצטרך אנחנו נעשה.